

AFSCHEID

Met al haar kracht omklemt ze zijn been. Hij staat op het punt om te vertrekken en niet zomaar eventjes. Neen, ditmaal voorgoed. En om elke vorm van twijfel weg te nemen, spreekt hij er nog de legendarische woorden bij uit, ‘dat papa weggaat en niet meer terugkomt’. Hij kijkt er ernstig bij, maar zijn blik ontwijkt de hare. En dat is dat. Vanaf nu staat het meisje er alleen voor. Zo klein als ze is balt ze haar ganse lichaampje samen. Haar tot dusver enige houvast stapt zo door de keukendeur, weg; haar leven uit. Of het daadwerkelijk een houvast was, valt in volle rede te betwijfelen. Vast staat wel, dat hij haar altijd rustig heeft benaderd. Meestal doordat hij dronken was en voor een groot deel wellicht door zijn karakter. Een rustige alcoholist en een stille lijder.

Ondanks haar jeugdigheid begrijpt het meisje de reden van dit vertrek, al kent ze de daarbij passende woorden ervoor nog niet. Ergens weet ze waarom deze man wegvlocht en vooral: van wie. Of hij altijd zo is geweest, valt moeilijk te zeggen, want het meisje kent hem slechts een drietal jaar.

Nog een voltallig jaar daarvoor heeft hij Haar ontmoet; een flamboyante jonge deerne. Een meisje van lichte zeden dat ook bardiensten draait. Naar die bar komt hij regelmatig om zich vol te laten lopen. Kort daarvoor is hij weduwnaar geworden. Zijn geliefde eega zat achterop zijn motor en overleed tijdens een dom ongeluk. Naar het schijnt heeft hij haar verscheiden moeten ‘bekopen’ met een grote som verzekeringsgeld. Vooral dat laatste betreft waarschijnlijk een honingzoet ingrediënt voor de bezige bij: achter, voor en op de bar van het louche café. In een mum van tijd weet ze de gebroken man in te pakken. Over die periode doen wilde verhalen de ronde. Ook indien slechts een kwart daarvan de waarheid belichaamt, blijft het alsnog een indrukwekkend verhaal. Beiden – zo gesteld op hun vrijheid – besluiten om

toch een koppel te vormen. Een bijzonder slecht idee, want dat kan eigenlijk alleen maar misgaan. De mannenverslindster gaat er prat op samen een kind te verwekken. Na een aantal verwoede pogingen en verdrietige mislukkingen is het dan eindelijk zo ver: de ooievaar is onderweg. Eenieder in de nabije omgeving van het paar houdt z'n hart vast. Het duo zelf verandert weinig aan de uitbundige levensstijl, ook al ontstaat er nieuw leven in één van hen. Er wordt geruzied, getrouwd, nog meer geruzied en dan, na negen maanden staat de vrouw op het punt van bevallen. Negen maanden plus acht dagen, om precies te zijn. Vooral die laatste acht dagen schijnen verschrikkelijk te zijn geweest. Als dit babymeisje toch eens zou weten wat haar allemaal te wachten staat. Meisje ja; hoewel de moeder zich negen volle maanden heeft verheugd op een jongen en dat niet bepaald onder stoelen of banken heeft gestoken. Ze had een constante en rotsvaste overtuiging gehad een zoontje bij zich te dragen. In wijde omstreken is dan ook haar afgrijselijke kries te horen als de artsen haar feliciteren met een dochttertje. De vader schaamt zich weer eens voor zijn wederhelft en loopt het ziekenhuis uit. Bij de burgerlijke stand zal hij aangifte van de geboorte gaan doen. Alleen verdwaalt hij op weg ernaartoe en belandt in het café. Jaren later gaat nog het verhaal, dat er bij de aangifte van het kind iets is misgegaan. Daar alle betrokkenen de lippen stijf op elkaar houden zal dit mysterie hoogstwaarschijnlijk nimmer worden ontrafeld. Vooral zij heeft het zich allemaal zo prachtig voorgesteld. Met het wezentje dat nu van haar is en tevens als bindmiddel dient om hem bij haar te houden. Maar hij denkt daar blijkbaar toch net even anders over. Al vlug gaat hij wederom de hort op en zit zij met dat kind opgescheept. Iets wat ze niet zomaar op zich laat zitten; zoals blijkt als er enige tijd later visite komt. Als ze door het keukenraam gluurt, ziet een tante het meisje vastgesnoerd in haar babystoeltje zitten, bovenop de keukentafel. Er bevindt zich verder niemand in het huis zo te zien.

Het bevreemdt de tante wel, maar toch vertrekt ze even later weer. Haar verwondering over dit tafereel spreekt ze in de daaropvolgende jaren nog diverse malen uit.

Wanneer het meisje begint te groeien en niet meer in het stoeltje past, wordt ze boven op haar kamer gezet. Daar zit ze dan, samen met een oranje emmertje met een bruine beer erop. De vloer is bedekt met zeil en met al haar kracht schuift het meisje het bed na verloop van tijd dan opzij, van de muur weg. Aan de voorkant is het bed gesloten met twee schuifdeuren. De andere kant verschaft haar toegang tot haar nieuwe veilige verblijf, onder het bed. Vanaf deze plek kan ze zich voorbereiden op wat er komen gaat als de deur wordt geopend. Dat verschilt per keer, maar erg liefdevol is het vrijwel nooit. Behalve als de moeder een schuldgevoel heeft van de dag ervoor. Het meisje wil het liefst met rust gelaten worden en brengt de meeste tijd door onder haar bed. Ook uit angst voor de boze mannen die haar kunnen komen halen. Die tikken dan op het raam met hun zwarte maskers, zo is haar althans verteld. Hoe lang dit zo doorgaat valt niet te zeggen, maar op een dag heeft het meisje er genoeg van en besluit te vertrekken. Ze schuift door de deuropening van haarkamertje naar de eikenhoutentrap op de gang en... valt pardoes naar beneden, want ze kan nog helemaal niet traplopen. Bewusteloos ligt ze onderaan de trap en voelt hoe ze vederlicht boven haar zware lichaam cirkelt; een heerlijk en vredig gevoel. Tot ze plots en abrupt ongeduldig door de moeder heen en weer wordt geschud. Deze spreekt wederom haar verachting uit en zet het meisje terug op haar kamer. Vanaf die tijd wordt de deur van het kamertje gewoon afgesloten. Of het meisje rond deze periode ademhalingsproblemen ontwikkelt is onbekend. Feit is, dat haar strottenklepje niet meer naar behoren functioneert en soms dichtklapt. Omdat het vervolgens niet meer vanzelf opent, belandt ze vanaf dat moment regelmatig in een zuurstoftentje in het ziekenhuis.

Op een dag, als de vader haar daar komt opzoeken, ziet hij een felrode handafdruk in haar gezichtje. Ze heeft blijkbaar geweigerd de gele vla te eten en de zuster heeft daarop met harde hand geageerd. Het ziekenhuis wordt eventjes te klein, want de vader gaat helemaal uit zijn bol. Misschien is deze vorm van aandacht voor de moeder aanleiding om het meisje dan ook maar te gaan slaan, want dat is wat ze vanaf dat moment doet. Helaas verwijdt dit haar echtgenoot nog meer van haar. Steeds vaker gaat hij de hort op. Soms trekt de moeder het meisje 's nachts uit haar bed, om hem vervolgens onder begeleiding van luide scheldkanonnades in de cafés te gaan zoeken. Doodstil en zonder te bewegen zit het meisje dan op de achterbank van de auto. En soms wordt ze meegesleurd in een donkere bar waar woeste mannen, met Vikinghelmen op hun hoofd, luid staan te schallen. In volle vaart rijden ze dan even later over de snelweg weer terug naar huis. Hijzelf komt meestal pas veel later thuis. Tot dus de dag, dat hij voorgoed gaat vertrekken. Vanaf nu staat ze er helemaal alleen voor: het meisje!

GEZIN

Een jaar of wat verstrijkt, de kleuterschool wordt bezocht. Tijdens de gymles mogen de leerlingetjes voorzichtig de springkast uitproberen. Met een aanloop op de springplank..., en dan met twee voeten langs elkaar landen op de kast. Met hulp van de juf klauter je er weer rustig vanaf. Op de een of andere manier wordt het meisje overmoedig, springt op de plank en valt na een mislukte salto op de grond. De klasgenootjes maken veel kabaal en het meisje hoort alles, maar ziet niets. Ze wil opstaan maar weet niet hoe ze haar lichaam moet bewegen. Ze hoort hoe de juf iedereen rustig verzoekt de gymzaal te verlaten. Het volgende moment is ze weer boven op haar kamertje, heel alleen. Op de gang hoort ze de moeder klagend verzuchten dat er ook altijd wat is met dat kind. En dat is ook zo.

Op een dag besluit de moeder bij gebrek aan een auto om met de fiets de grootouders van het meisje te bezoeken. Een aardige tocht van wel vijftientwintig kilometer. Het meisje zit achterop de bagagedrager en houdt zich vast aan het zadel. Op een gegeven moment merkt de moeder dat ze zwaarder begint te trappen. Ze beveelt het meisje te kijken of de jas misschien tussen de spaken zit. Het meisje kijkt en ziet nog net dat haar linkervoet met het wiel meedraait. Tegelijkertijd komt de fiets abrupt tot stilstand. Op het fietspad langs de drukke autoweg probeert de moeder al gillende een auto aan te houden. Het meisje zelf heeft totaal geen idee van wat er eigenlijk aan de hand is. Ook de rit naar het ziekenhuis ontgaat haar volledig. Weer terug thuis, hinkt ze met een ingetapete linkervoet door de betegelde woonkamer.

Als op een dag het verband eraf gaat, ziet ze een paar vuurrode korsten met zwarte randen. Twee grote wonden en een kleine; beginnend vanaf haar enkel en doorlopend richting kleine teen. Ze weet niet wat er met haar voet gebeurd is, maar loopt vanaf

dat moment blijkbaar een beetje met een scheef voetje. Iets waar later overigens ook de zwemjuf steeds over moppert. Wel, zo schrijdt het leven nog enige tijd voort en inmiddels is het drie dorpen en twee lagere scholen verder. Het meisje fietst dagelijks zo'n acht kilometer naar school. Ze zit in de derde en vierde klas tegelijk, een combinatieklas. Gezien het feit dat ze behoorlijk nieuwsgierig is en graag leert, is dit erg leuk. Bovendien is de vierde klas natuurlijk veel interessanter. De school bevindt zich in hetzelfde dorp als waar de moeder nu een relatie heeft met een rustige, lieve man. Hij woont met zijn twee dochters in een rijtjeshuis en ze zijn kortgeleden bij het drielal ingetrokken. De twee dochters zijn al wat ouder en het meisje kan goed met hen opschieten. Het is leuk om twee zusjes te hebben en bovendien hebben ze enorm veel kinderboeken, die ze allemaal mag lezen. Vaak slapen ze met z'n drieën op een kamer; wat garant staat voor veel pret. Ze doen veel woordspelletjes en giechelen zachtjes onder de dekens. Het begint waarlijk op een heus gezin te lijken. Ze gaan zelfs met z'n vijven een week naar een vakantiehuisje. De week eindigt echter wat minder succesvol, daar ze vroegtijdig vertrekken wegens ruzie. Of de moeder echt rustiger is geworden – of zich enkel inhoudt in het bijzijn van anderen – weet het meisje niet. Ze zijn nu immers niet meer alleen met z'n tweeën. En toch laat de moeder nog wel eens haar boze aard zien. Met kerst heeft iedereen zich netjes aangekleed en meegeholpen een feestmaal op tafel te zetten. De kinderen hebben de pudding geklopt. Het meisje heeft echter zonder het zelf te beseffen moeite gekregen met eten. Ze wil geluidloos eten, en tegelijkertijd dat niemand doorheeft dat ze zo moeilijk slikt. Er wordt preisoep opgediend en het meisje begint te kokhalzen zodra het bord voor haar staat. Het lukt haar niet om van de soep te eten en de moeder werpt haar een boze blik toe. Hoe erg ze haar best ook doet; het gaat niet en ze krijgt het steeds warmer. Dan, vanuit het niets, haalt de moeder uit en duwt het meisje zo met haar gezicht in het bord.

Als het meisje daarop begint te huilen, krijgt ze nog een draai om haar oren. De man des huizes probeert de boel te sussen; zo erg is het toch niet dat het meisje de soep niet lust. Hierop krijgt ook hij een vuige blik toegeworpen en zwijgend vervolgen ze het diner. Het meisje wil het liefst verdwijnen en doet haar best zoveel mogelijk te eten. Na het dessert biedt ze direct aan om de afwas te doen. De twee zusjes springen bij en sturen de volwassenen richting huiskamer. Over dit voorval wordt verder niet gepraat. Kort daarna verhuizen de twee zusjes plots. Ze gaan bij hun biologische moeder wonen. Vanaf dat moment is er veel meer ruzie in huis. En langzaam verandert de rustige man. Behalve zijn gezichtsuitdrukking is het ook zijn stem die anders klinkt. Hij raakt meer in zichzelf gekeerd en grijpt vaker naar de fles. De moeder daagt hem dikwijls uit; net zolang totdat hij zijn geduld verliest.

Niet veel later verhuizen ook de moeder en het meisje. Wel gaan ze nog af en toe bij hem op bezoek en blijven soms ook slapen. Tijdens een van deze overnachtingen probeert het meisje een heftige ruzie tussen de twee te sussen. Er wordt hard geschreeuwd en zo te horen vindt er op de gang boven een worsteling plaats. De moeder krijgt en roept om hulp. Het meisje gaat de gang op en wordt in luttele seconden van de trap gegooid. in de straat en na kort overleg worden de moeder en het kind meegenomen naar het bureau. Om haar te beschermen, dat wel. Niet veel later stopt er een politiebusje in de straat en na kort overleg worden de moeder en het kind meegenomen naar het bureau. Om haar te beschermen, dat wel.

Op het hoofdbureau worden wat telefoontjes gepleegd. Daarna worden ze naar hun nieuwe tijdelijke onderkomen gebracht. Wederom een paar dorpen verderop. Tot haar grote verbazing staat het meisje even later oog in oog met de twee zusjes. De agenten wisselen nog wat informatie uit en vertrekken dan. Ze

kan haast niet geloven dat ze op deze wijze herenigd wordt met de zusjes, hun moeder en diens nieuwe echtgenoot. Het meisje voelt zich ongemakkelijk; alhoewel ze uiterst hartelijk worden ontvangen. Er worden geen vragen gesteld en ze mogen hun intrek nemen in een leeg staan de zolderkamer van het grote huis. Het zijn lieve mensen, doch na verloop van tijd volgt weer een nieuw onderkomen. Ditmaal een piepklein appartementje met één slaapkamer. Daar staat een groot, houten bed waarin het meisje in eerste instantie samen met de moeder slaapt. Al gauw wordt ze echter zonder pardon naar de harde bank in de woonkamer annex keuken verbannen. Ze krijgt te horen dat ze teveel hoest en woelt in haar slaap en dat de moeder daardoor geen rust krijgt. Eigenlijk is ieder geluid dat het meisje produceert teveel... Als ze eet, krijgt ze commentaar op het kauwen, en als ze loopt spot op haar tred. Honend wordt haar loopje vergeleken met dat van een waggelende eend. De moeder spreekt herhaaldelijk haar afgrijzen uit over de manier waarop het meisje eet en het geluid daarvan. En dus maalt het meisje heel zachtjes haar eten fijn, door het langzaam te laten smelten in haar mond. Pas na veelvuldig slikken verdwijnt het richting maag. Elk slokje drinken bereikt in zorgvuldig gedoseerde etappes haar keel. Heel stil als een muisje. Als er tenminste eten is. Regelmatig struint ze hongerig de kasten af. Vaak is de moeder weg en als het meisje uit school komt, ligt er dikwijls een briefje klaar met allerlei opdrachten. Ook als ze wel thuis is commandeert de moeder graag in de rondte. Zo hangt er een tv aan de muur met een gestripte antennedraad. Die moet met een bepaalde techniek in het frame van het ijzeren gaskacheltje worden gestoken en dan is er beeld. Een aardig intensief karwei. Zeker als de moeder er zelf bij is, want die uit haar ongeduld steeds luider en heftiger. Naar haar kamer kan ze niet worden gestuurd, want die heeft ze niet. Bibberend weet het meisje uiteindelijk altijd helder beeld te verkrijgen, al lijkt de moeder daar tegen die tijd al niets meer van te merken.

Voor de boodschappen fietst ze met een briefje en wat geld naar het naastgelegen dorp. In de winkel krijgt ze indien nodig hulp en met bonnetje en wisselgeld gaat het vervolgens weer huiswaarts. Meestal duurt het nog wel een tijd voordat de moeder dan thuis komt. Zo lang ze zich kan heugen gaat dit al zo en draagt ze een huissleutel bij zich.

De volgende verhuizing dient zich reeds aan en al gauw wordt deze ook uitgevoerd. Ditmaal betreft het een bovenwoning in dezelfde straat, schuin tegenover het piepkleine appartementje. De woning bestaat uit vier bovenkamers, met beneden een douche en toilet. Het heerlijke aan het nieuwe huis is dat het meisje een eigen kamer krijgt. En hier verblijft ze dan ook meestal. De wanden hebben bruin- en crèmekleurig bloemetjesbehang en een inbouwkast. Het raam biedt uitzicht op de grote tuin van de burens, met daarachter aspergebedden en maisvelden. Ze krijgt het grote witte bureau van de vriend van de moeder cadeau; zijn dochters hebben het achtergelaten toen ze bij hun moeder gingen wonen. Een prachtcadeau, want ze houdt enorm van schrijven en tekenen en voelt zich prettig op haar kamertje achter het bureau. Plechtig rechtop zittend achter een heuse desk met een lade en kastje aan de rechterkant. Zorgvuldig bergt ze hier haar spulletjes in op. Als ze voor een proefwerk op school leert, citeert ze al vlot maar liefst het ganse hoofdstuk van het lesboek woord voor woord. Soms durft ze de moeder wel eens te vragen om haar te overhoren. Maar die heeft meestal hoofdpijn of andersoortige problemen en dus vraagt het meisje haar uiteindelijk maar niets meer. In het appartement zijn gasflessen nodig om te koken en te douchen. De moeder kan deze niet tillen, zodoende vult deze activiteit het takenlijstje aan. Zonder erbij na te denken volbrengt het meisje al haar taken. Het is een hels karwei om de volle gasfles dertien treden op te torsen; een stuk zwaarder dan de lege weer naar beneden zeulen. Ze telt dan ook in stilte alle treden en is altijd blij als de moeder er niet bij staat om aanwijzingen te geven of haar

op te jagen. Haar benauwdheid wordt steeds erger en dan met name in de nacht. Ze probeert het altijd te onderdrukken door haar adem in te houden en dan heel langzaam uit te blazen, maar meestal wordt het dan juist erger. Vooral doordat ze vaak ook moet hoesten; dat gaat maar door. Ze hoort de moeder vaak door de dichte deuren heen schelden en schreeuwen dat het stil moet zijn. Het meisje slaapt altijd heel licht en ze houdt de deur en schaduwen op de muur nauwlettend in de gaten. Met de nieuwe grove vloerbedekking is het vrijwel onmogelijk geworden het bed weg te schuiven. Als ze dan zo moe wordt dat haar ogen bijkans dichtvallen, draait ze zich met haar gezicht naar de deur. Meer dan eenmaal is de moeder al vloekend en tierend de kamer op gekomen om een enkele keer zelfs een hoofdkussen in haar gezicht te duwen. Eenmaal schrikt het meisje hiervan zo erg, dat ze in een reflex met haar twee voeten de vrouw hard van zich afduwt. Angstig kijkt ze op voor wat komen gaat, maar de vrouw vertrekt zonder iets te zeggen. De volgende dag krijgt het meisje een tekenset cadeau, omdat ze zo van tekenen houdt. Zwijgend neemt ze die in ontvangst.